

POJAM, PREDMET I ZADACI METODIKE FIZIČKOG VASPITANJA

PEDAGOŠKO-DIDAKTIČKI OKVIRI METODIKE FIZIČKOG VASPITANJA

Prof. dr Nataša Branković

METODIKA FIZIČKOG VASPITANJA - DEFINICIJA

U ŠIREM SMISLU

- **Metodika fizičkog vaspitanja je akademska disciplina (institucionalizovana delatnost) koja proučava zakonitosti vaspitanja i obrazovanja u fizičkom vaspitanju.**

U UŽEM SMISLU

Metodika fizičkog vaspitanja je nauka o zadacima, sadržaju, metodama i organizacionim oblicima rada u nastavi fizičkog vaspitanja, u skladu sa opštim vaspitnim ciljem (Krsmanović, 1996).

METODIKA

- Metodikom se prioritetno obrađuje didaktičko pitanje **KAKO?** (planski put, način rada)
- Kako ostvariti ono što se zahteva od vaspitno-obrazovnog rada u nekom vaspitno-obrazovnom području, odnosno jednoj konkretnoj disciplini – predmetu?

**METODIKA SE
BAVI NAČINOM
REALIZACIJE
JEDNOG
ODREĐENOG
PREDMETA**

CILJ METODIKE FIZIČKOG VASPITANJA KAO NASTAVNO-NAUČNE DISCIPLINE

■ Kao **naučna disciplina** metodika prati i proučava zakonitosti i kategorije vaspitno-obrazovnog rada, (čime se inače bave pedagogija i didaktika), otkriva nove fenomene u vaspitno-obrazovnom procesu, unapređuje postojeća znanja i utvrđuje najefikasniji način postupanja u svom domenu.

■ Kao **nastavna disciplina**, metodika osposobljava studente za samostalnu realizaciju programskih sadržaja i organizacionih oblika rada predviđenih planom i programom nastave fizičkog vaspitanja.

■ Osnovna svrha metodičkih saznanja je u funkciji povećanja efikasnosti nastavne prakse.

KORELACIONE NAUKE

Epistemološke (saznajne) osnove metodike fizičkog vaspitanja proizilaze iz:

- 1. Epistemologije (teorije saznanja) nauke o fizičkoj kulturi**, kao njene supstratne nauke
- 2. Epistemologije tzv. korelacionih nauka** koje svojim predmetnim sadržajem, sa raznih aspekata, doprinose interdisciplinarnom proučavanju čoveka.

NAUKA O FIZIČKOJ KULTURI

PEDAGOGIJA

DIDAKTIKA

OSTALE PRIRODNE I DRUŠTVENE NAUKE

NAUKA O FIZIČKOJ KULTURI

■ Fizičko vaspitanje je jedno od integralnih područja fizičke kulture čija je **osnovna** intencija edukativnog karaktera.

■ Zajednički cilj za sva četiri područja fizičke kulture je pozitivna promena bio-psiho-socijalnog statusa čoveka ka njegovom optimalnom nivou, putem edukacije, agonistike, rekreacije ili prevencije i terapije korektivnih poremećaja.

KORELACIONE NAUKE METODIKE FIZIČKOG VASPITANJA

Odnos pedagogije, didaktike i metodike

PEDAGOGIJA I DIDAKTIKA, s obzirom na njihovu vaspitno-obrazovnu intenciju, predstavljaju osnovu iz koje su proizišle metodike mnogobrojnih nastavnih predmeta među kojima je i metodika fizičkog vaspitanja.

OPŠTA PEDAGOGIJA

Pedagoška disciplina koja se bavi savremenim pedagoškim problemima vaspitanja

DIDAKTIKA

Teorija nastave i teorija obrazovanja uopšte

METODIKA

"Didaktika jednog nastavnog predmeta"

RAŠČLANJENOST METODIKE U ODNOSU NA STEPENE ŠKOLSTVA

PREDŠKOLSKA

OSNOVNOŠKOLSKA

SREDNJOŠKOLSKA

VISOKOŠKOLSKA

METODSKI POSTUPCI U FIZIČKOM VASPITANJU

Metodski postupci obučavanja elemenata tehnike **ATLETSKIH DISCIPLINA** (trčanja, skokovi, bacanja)

Metodski postupci obučavanja elemenata tehnike **SPORTSKIH IGARA** (fudbala, rukometa, košarke, odbojke)

Metodski postupci obučavanja elemenata tehnike **INDIVIDUALNIH SPORTOVA** (plivanja, rvanja...)

Metodski postupci obučavanja **GIMNASTIČKIH ELEMENATA / VEŽBI NA SPRAVAMA I TLU**

Metodski postupci obučavanja elemenata tehnike **RITMIČKO-SPORTSKE GIMNASTIKE**

Metodski postupci obučavanja **DRUŠTVENOG PLESA I NARODNIH KOLA**

DEFINICIJE OSNOVNIH POJMOVA U PREDŠKOLSKOM I ŠKOLSKOM FIZIČKOM VAPITANJU

FIZIČKA KULTURA

◆ **FIZIČKA KULTURA** (fizičko vaspitanje, sport, rekreacija i kineziterapija), kao deo opšte kulture, predstavlja celokupnost materijalnih i kulturnih vrednosti ostvarenih putem raznovrsnih telesnih – kretnih aktivnosti, koje doprinose zadovoljavanju bio-psaho-socijalnih potreba čoveka, razvoju intelektualnih, fizičkih, etičkih i estetskih vrednosti, razvoju čovekovog zdravlja, radne i odbrambene sposobnosti.

FIZIČKO VASPITANJE

♦ **FIZIČKO VASPITANJE** je društveno planirana i organizovana vaspitno-obrazovna delatnost u kojoj se putem raznovrsnih specifično oblikovanih kretnih aktivnosti, kao operatora, ostvaruju ciljane transformacije multidimenzionalne ličnosti učenika, pre svega njihovih biomotoričkih svojstava i sposobnosti.

FIZIČKO OBRAZOVANJE

- **FIZIČKO OBRAZOVANJE** je integralni deo fizičkog vaspitanja, prvenstveno usmeren ka usvajanju i usavršavanju motornih (kretnih) znanja, umenja, navika i veština, kao i određenog fonda teoretskih znanja neophodnih za njihovo razumevanje i samostalnu primenu u životu.
- Fizičkim obrazovanjem čovek se osposobljava da zna zašto, kada i kako da vežba .

FIZIČKA - TELESNA VEŽBA

- **FIZIČKA - TELESNA VEŽBA** je specifično oblikovana kretna aktivnost čoveka (stav, pokret, kretanje), koja se primenjuje kao osnovno sredstvo/operator u fizičkom vaspitanju, sportu i rekreaciji, u cilju ostvarivanja planiranih promena bio-psihosocijalnih karakteristika čoveka i zadovoljenja njegovih potreba.
- Svoj cilj, fizička vežba ostvaruje samo u sklopu kontinuiranog vežbanja, odnosno, njenog višekratnog ponavljanja.

FIZIČKO - TELESNO VEŽBANJE

- **FIZIČKO - TELESNO VEŽBANJE** je adaptivni proces sticanja i razvijanja motoričkih znanja, koji se ostvaruje putem višestrukog i sistematskog ponavljanja telesnih vežbi.
- Telesnim vežbanjem se ostvaruju i druge egzistencijalne i esencijalne potrebe čoveka.
- Krajnji cilj telesnog vežbanja je ovladavanje ili usavršavanje kretnih umenja, izazivanje adaptivnih promena u pojedinim organima i organskim sistemima, kao i zadovoljenje drugih potreba ličnosti – kreativnih, rekreativnih...

SPORT

- **SPORT** je vid kretne aktivnosti koji se karakteriše intenzivnim sistematskim treningom i takmičenjem (agonistikom) sa sobom i drugima, u cilju postizanja maksimalnih rezultata.

IGRA

- **Igra** je spontana, slobodno izabrana aktivnost, karakteristična za period detinjstva, koja utiče na sve aspekte razvoja deteta – senzomotorni, kognitivni (opažanje, učenje, pamćenje, mišljenje, inteligencija), emocionalni, moralni, socijalni, kao i na razvoj govora.
- Značajna je u fizičkom vaspitanju predškolske dece, jer je karakteriše raznovrsnost kretanja kojima dete pored ostalog razvija pokrete i motoriku te se na taj način najpotpunije ostvaruje fizički razvoj deteta.
- Dečija igra motivisana je zadovoljstvom učestvovanja, njena svrha i cilj su u njoj samoj.

USMERENA AKTIVNOST (ZANIMANJE)

- **Usmerena aktivnost (zanimanje)** je dominantan organizacioni oblik rada u vrtićima tokom koga se planski i sistematski radi na realizaciji zadataka fizičkog vaspitanja predškolske dece čime se omogućuje razvoj određenih sposobnosti i sticanje određenih znanja, veština i navika.
- Strukturalno, usmerena aktivnost odgovara času fizičkog vaspitanja u školi (sastoji se od istih faza kao i čas fizičkog vaspitanja) a sadržajno se razlikuje, s obzirom da su sadržaji programa prilagođeni predškolskom uzrastu.

JUTARNJE TELESNO VEŽBANJE

- **Jutarnje telesno vežbanje** je fizička aktivnost koja se sprovodi odmah po dolasku dece u vrtić (pre doručka), sa **ciljem** da se intenzivnim i energičnim pokretima u relativno kratkom vremenskom intervalu, razgiba i "probudi" dečji organizam i pripremi za ostale aktivnosti.
- Sadržaji jutarnjeg telesnog vežbanja su prirodni oblici kretanja: hodanje i lagano trčanje, kombinovano sa puzanjem, penjanjem, poskakivanjem...) i opšte pripremne vežbe, kojima se aktivira ceo dečji organizam, posebno srčani, disajni i mišićni sistem.

ŠETNJE

- **Šetnje** su organizacioni oblik rada koji se u okviru telesnih aktivnosti predškolske dece redovno primenjuje, sa **ciljem** izlaganja dečijeg organizma prirodnim faktorima, poboljšanja opšteg psihofizičkog stanja, promene sredine i upoznavanja okoline (deca se organizovano vode u obližnji dečji vrtić, park, dečje igralište...).

IZLETI

- **Izleti** su organizacioni oblik rada koji se realizuje pešačenjem ili kombinacijom pešačenja i prevoza i koji se u pratnji vaspitača iz škole organizuje sa predškolskom decom u toku leta, proleća i jeseni a sprovodi se u skladu sa odgovarajućim organizaciono-tehničkim pripremama u vezi izbora mesta izleta (najčešće u prirodi), sadržaja, programa i maršute kretanja.

SLOBODNE AKTIVNOSTI

- **Slobodne aktivnosti** su organizacioni oblik rada u vrtićima, u kome se deci dozvoljava da po slobodnom izboru izaberu aktivnosti koje će raditi i na taj način izraze svoju individualnost i slobodu u motornom izražavanju i istraživanju prostora i okoline putem pokreta i kretanja.
- Izražavanjem pokretom - koje je za decu biotička potreba, dete oblikuje sopstvenu aktivnost, izdižući je na viši nivo - stepen stvaralaštva i upoznaje mogućnosti svog tela kao instrumenta izražavanja.